

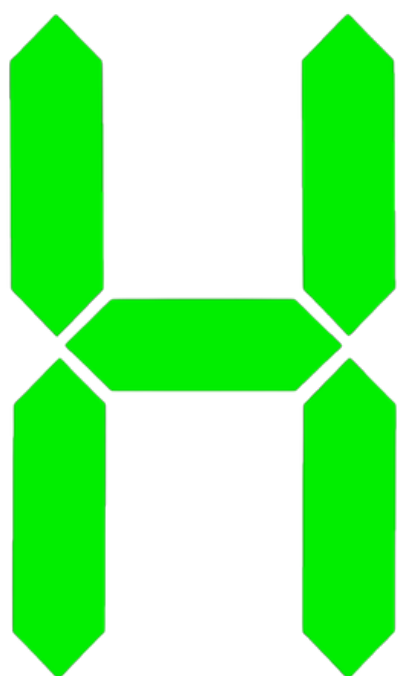

Funded by
the European Union

Otpornost na dezinformacije tokom izbornog perioda na Kosovu

Informacijski poremećaj i FIMI na izborima na Kosovu 2025.
godine (isključujući februar)

Funded by
the European Union

Otpornost na dezinformacije tokom izbornog perioda na Kosovu

Informacijski poremećaj i FIMI na izborima na Kosovu 2025.
godine (isključujući februar)

Izdavač: ADS/hibrid.info

DISCLAIMER:

Ova publikacija je proizvedena uz finansijsku podršku Evropske unije. Za njen sadržaj isključivo je odgovoran Hibrid.info i on ne odražava nužno stavove Evropske unije.

© Sva prava zadržana od strane ADS/hibrid.info. Prava intelektualne svojine zaštićena su Zakonom br. 08/L-205 o autorskom i srodnim pravima.

Nijedan deo ove publikacije se ne sme reprodukovati, skladištiti ili prenositi u bilo kom obliku ili bilo kojim sredstvima, elektronskim (internet itd.) ili mehaničkim, uključujući i fotokopiranje, snimanje ili bilo koji drugi sistem za čuvanje ili preuzimanje informacija - bez prethodne pismene saglasnosti izdavača.

Sadržaj

01	Uvod	5
02	Metodologija	6
03	Digitalni nadzor informativnog prostora	8
04	Sadržaji netačnog informisanja na albanskom i srpskom jeziku identifikovani u periodu od 9. novembra do 31. decembra.	10
05	Sadržaji netačnog informisanja sa međuetničkom dimenzijom.	22
06	Manipulacija i mešanje stranih informacija (FIMI)	25
07	Zaključak	32

Uvod

Izveštaj obuhvata period od 9. oktobra do 31. decembra 2025. godine i usmeren je na nadzor digitalnih sadržaja tokom politički osetljivog perioda, uključujući održavanje lokalnih i prevremenih parlamentarnih izbora na Kosovu. Tokom navedenog perioda, analiza je bila fokusirana na identifikovanje i kategorizaciju slučajeva netačnog informisanja i drugih oblika informacionog poremećaja koji su se širili putem onlajn platformi na različitim jezicima, uključujući albanski, srpski i engleski. Izveštaj pruža pregled tokova netačnog informisanja po ključnim tematskim oblastima, uključujući dezinformacije povezane sa izbornim procesima, fabrikovane ankete, neistine ili obmanjujuće izjave javnih ličnosti, kao i upotrebu video-sadržaja generisanih ili manipulisanih uz pomoć veštačke inteligencije. Pored toga, identifikovani su i analizirani sadržaji sa međuetničkom dimenzijom, uz procenu njihovog potencijalnog uticaja na društvenu polarizaciju i lokalne tenzije, posebno na severu zemlje i u zajednicama sa srpskom većinom.

Izveštaj takođe razmatra strane uticaje poznate kao FIMI (Foreign Information Manipulation and Interference) kroz identifikaciju tema i narativa usmerenih na oblikovanje percepcija javnosti i uticaj na izborni proces. Analiza, zasnovana na kontinuiranom digitalnom praćenju, pruža strukturiranu procenu problematičnih sadržaja, razvrstavajući ih u kategorije prema prirodi netačnog informisanja i njihovom potencijalnom uticaju. Ovaj proces ne samo da evidentira vrste i intenzitet netačnog informisanja tokom izbornog perioda, već i ukazuje na obrasce i mehanizme koji se koriste za amplifikaciju sadržaja sa međuetničkom dimenzijom i za olakšavanje stranog mešanja, čime se obezbeđuje osnova za formulaciju preporuka i preventivnih mera u oblasti javnog informisanja i digitalne bezbednosti.

Metodologija

Ovaj izveštaj zasniva se na strukturiranom i sistematskom procesu nadzora (monitoringa) i analize medijskih sadržaja tokom perioda od 9. oktobra do 31. decembra 2025. godine na Kosovu, koji obuhvata održavanje lokalnih i prevremenih parlamentarnih izbora. Glavni cilj istraživanja jeste identifikovanje, kategorizacija i tumačenje sadržaja koji sadrže elemente netačnog informisanja, narativne manipulacije i organizovanih dezinformacionih aktivnosti, kao i procena njihovog potencijalnog uticaja na javnu percepciju i izborni proces.

Digitalni nadzor sadržaja za navedeni period sproveden je i sumiran korišćenjem platforme Pikasa.ai, koja omogućava sistematsko prikupljanje, kategorizaciju i analizu podataka iz različitih digitalnih izvora. Izvori obuhvaćeni nadzorom podeljeni su u tri glavne kategorije:

1. Društveni mediji – uključujući Fejsbuk, TikTok i Telegram, gde su analizirane javne stranice, grupe i pojedinačni profili koji dele politički sadržaj;
2. Lokalni onlajn mediji – informativni portali i veb-stranice koje objavljuju vesti sa direktnim potencijalnim uticajem na javno mnjenje;

3. Srpski i ruski mediji i zvanični izvori – pre svega srpske i ruske medijske platforme, kao što su RT Balkan i Sputnik Srbija, kao i izjave srpskih zvaničnika, sa fokusom na identifikovanje stranih narativa (FIMI) koji utiču na politički diskurs na Kosovu.

Tokom ovog procesa nadzora, koji je obuhvatio 7.000 objava na osnovu analize 100 članaka dnevno, analizirane su ukupno 103 sadržajne jedinice, uključujući medijske vesti i sadržaje objavljene na stranicama, naložima i kanalima na društvenim medijima, povezane sa izbornim temama, međuetničkim pitanjima, kao i manipulacijom i mešanjem stranih informacija (FIMI). Ovi materijali obuhvataju aktivnosti provere činjenica, kao i analize i procene dominantnih narativa. Od ukupnog broja, 85 sadržaja čine materijali za proveru činjenica (distribuirani putem više izvora) – od čega je 70 na albanskom jeziku i 15 na srpskom – dok preostalih 18 sadržaja čine analize i narativne procene, uključujući 8 na albanskom, 7 na srpskom, 1 na ruskom i 2 na engleskom jeziku. Pored toga, praćeno je i 115 sadržaja na srpskom jeziku iz ruskih medija, koji obuhvataju analize, narativne procene i izborne narative,

odražavajući obrasce manipulacije i mešanja stranih informacija (FIMI).

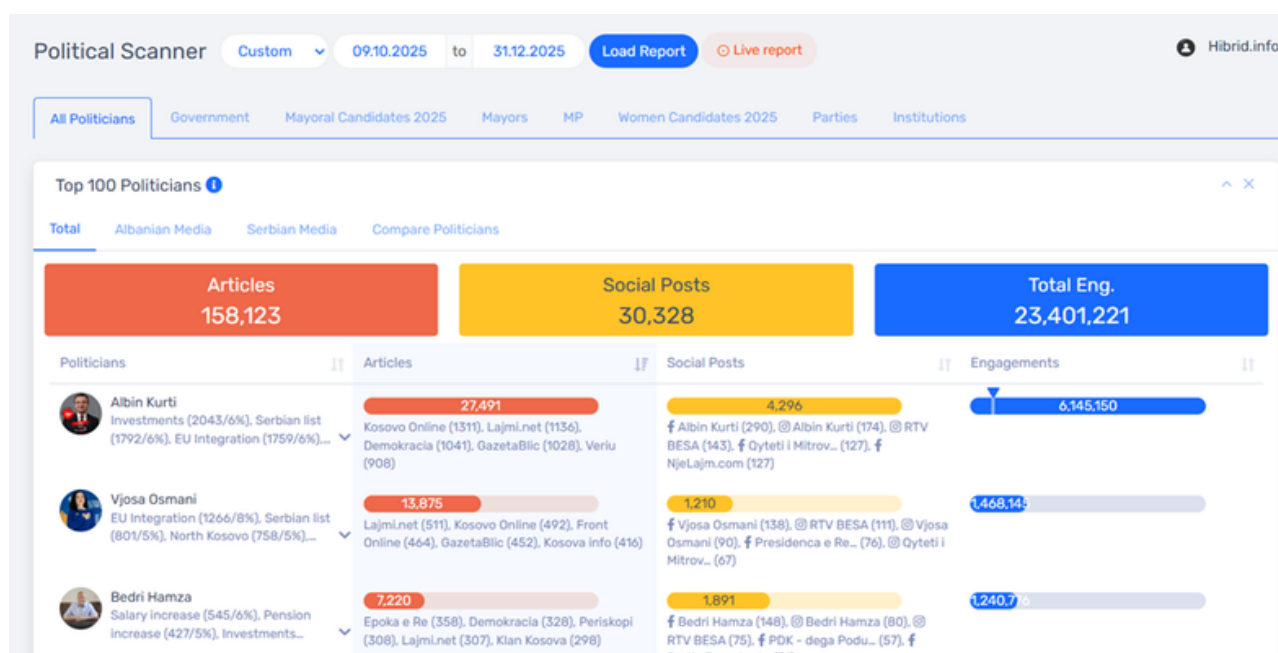
Sadržaji obuhvaćeni proverom činjenica odabrani su na osnovu njihove tematske relevantnosti i predstavljaju materijale koji su široko objavljivani i amplifikovani od strane desetina naloga i stranica na društvenim medijima. Na primer, ista dezinformacija podeljena je ili ponovo objavljena više od 100 puta putem različitih izvora. Pored toga, neki od ovih narativa pojavili su se i u tradicionalnim medijima, čime je omogućeno dalje širenje netačnog informisanja. Visok nivo amplifikacije ukazuje na to da su ovi sadržaji dosegili ciljanu publiku, s obzirom na to da su korisnici bili višestruko izloženi istim porukama. Iz tog razloga, ukupan broj odražava tematske sadržaje, a ne pojedinačne objave iz jednog izvora, obuhvatajući ključne teme i narative koji su najviše distribuirani i amplifikovani u informacionom prostoru.

Analiza je sprovedena kombinovanjem kvantitativnog i kvalitativnog pristupa. U kvantitativnom smislu, svakodnevno je praćeno oko 100 izvora koji objavljuju sadržaj, pri čemu su identifikovani sadržaji koji sadrže netačne, manipulisane ili fabrikovane informacije, uz prag viralnosti od više od 50 interakcija kao kriterijum za procenu njihove rasprostranjenosti. Kvalitativna analiza obuhvatila je procenu načina na koji su narativi konstruisani, pojačavani i distribuirani u različitim kontekstima, uključujući teme sa stranim poreklom ili uticajem. Ovakav kombinovani pristup omogućio je merenje distribucije po platformama, učestalosti i vrsta netačnog informisanja, pružajući detaljan uvid u mehanizme produkcije, amplifikacije i širenja dezinformacija tokom izbornog procesa.

Digitalni nadzor informativnog prostora

Prema platformi za monitoring „Pikasa.ai“ i medijskoj analizi zasnovanoj na veštačkoj inteligenciji, tokom izveštajnog perioda objavljeno je ukupno 158.123 članaka u medijskom prostoru Kosova, fokusiranih na 100 najčešće pominjanih političara. Među njima, vršilac dužnosti premijera Albin Kurti dobio je najveću medijsku pažnju, a slede ga predsednica Vjosa Osmani i predsednik Demokratske partije Kosova, Bedri Hamza.

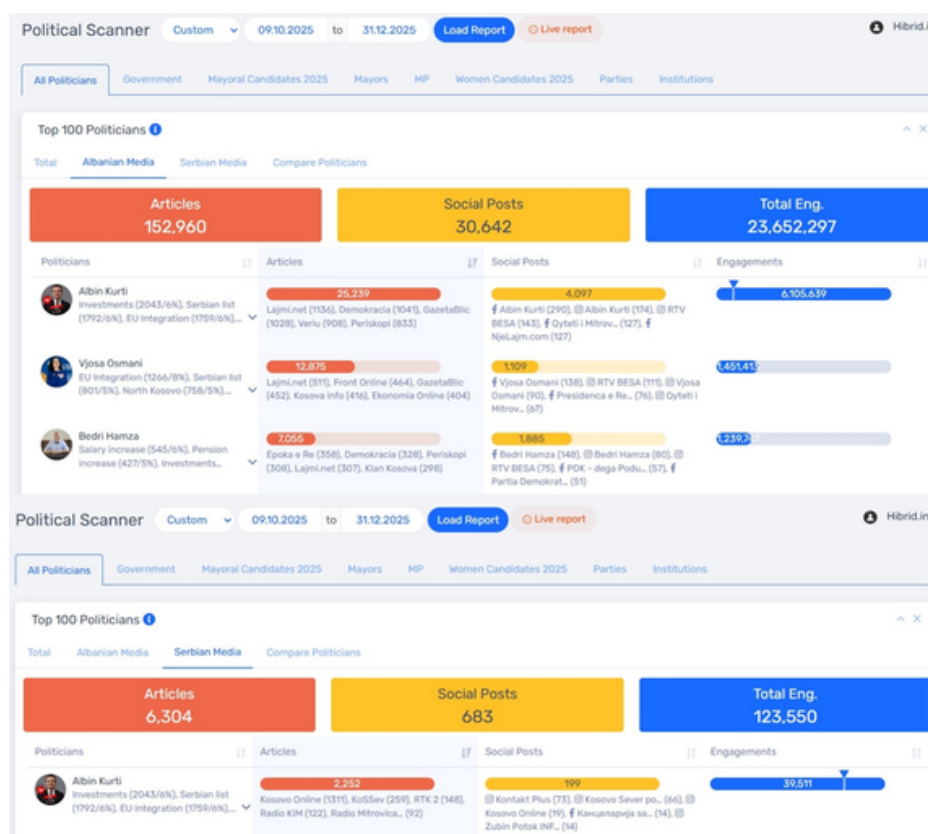
Na društvenim platformama zabeleženo je 30.328 objava, koje su generisale ukupno 23.401.221 interakciju, što ukazuje na stabilan nivo angažovanja javnosti sa političkim sadržajima.

Razvrstano po jeziku:

- Mediji na albanskom jeziku: 152.960 članaka i 30.642 objave na društvenim mrežama, sa ukupno 23.652.297 interakcija.
- Mediji na srpskom jeziku: 6.304 članka i 683 objave na društvenim mrežama, koje su generisale 123.550 interakcija.

U medijskom ekosistemu na srpskom jeziku, Albin Kurti, Vjosa Osmani i Nenad Rašić izdvajaju se kao najčešće pominjane političke ličnosti.

Za specifičnu temu „Izbori“ objavljeno je ukupno 44.381 članaka na svim jezicima, koji su ostvarili 742.162 interakcije (u proseku 16,72 interakcije po članku). Na društvenim mrežama zabeleženo je 3.508 objava, sa ukupno 998.396 interakcija (u proseku 285 interakcija po objavi).

- Sadržaj na albanskom jeziku: 41.779 članaka (710.218 interakcija; u proseku 17,00 po članku) i 3.189 objava na društvenim mrežama (988.094 interakcije; u proseku 310 po objavi).
- Sadržaj na srpskom jeziku: 2.602 članka (31.944 interakcije; u proseku 12,28 po članku) i 319 objava (10.302 interakcije; u proseku 32,29 po objavi).

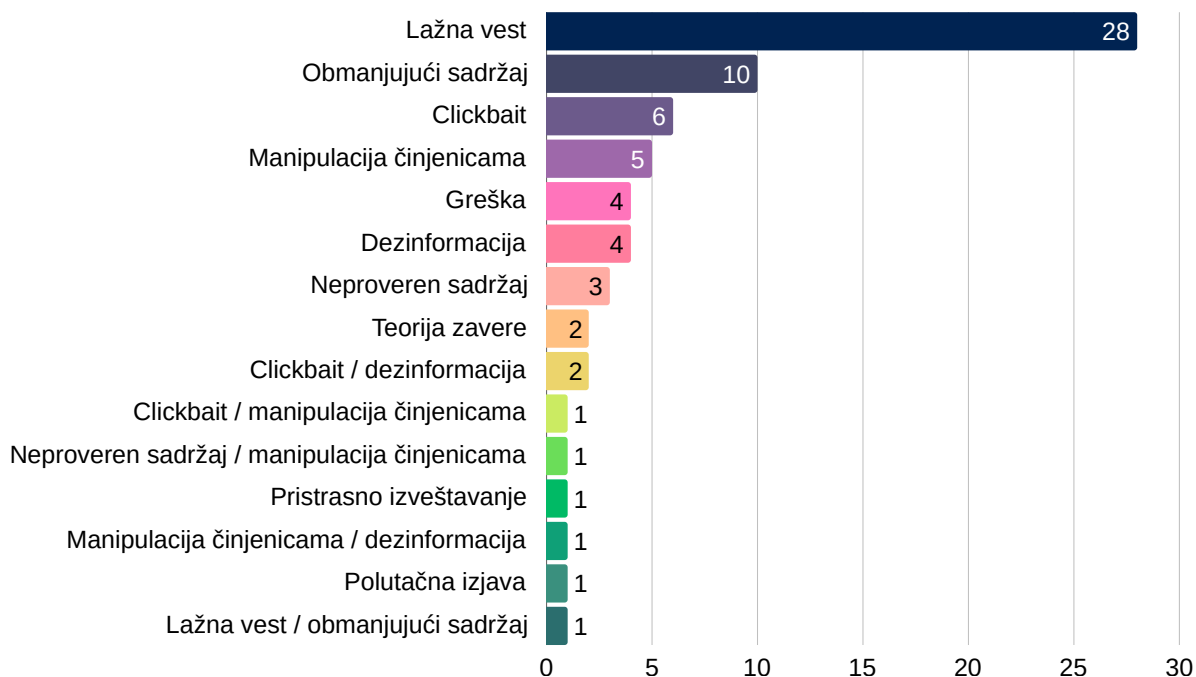
Ovo jasno ukazuje da je značajan obim sadržaja povezanog sa izborima stvorio brojne mogućnosti za širenje i amplifikaciju netačnog informisanja na svim platformama, povećavajući njegov potencijalni uticaj na javnu percepciju i izborne debate.

Sadržaji netačnog informisanja na albanskom i srpskom jeziku identifikovani u periodu od 9. novembra do 31. decembra

Sadržaji netačnog informisanja na albanskom jeziku

Od 85 verifikovanih sadržaja netačnog informisanja (distribuiranih putem više izvora), 70 je identifikovano kao netačne informacije objavljene na albanskom jeziku. Analiza ukazuje na jasno dominantno prisustvo lažnih vesti, koje predstavljaju najčešću kategoriju sa ukupno 28 tema, što odražava direktne pokušaje fabrikovanja ili iskrivljavanja informacionog okruženja. Nakon toga, identifikovano je i 10 tema koje se odnose na obmanjujuće sadržaje, dok je clickbait registrovan u 6 tema, pri čemu su senzacionalistički naslovi korišćeni za privlačenje pažnje bez činjenične osnove. Manipulacija činjenicama identifikovana je u 5 tema, dok su činjenične greške i dezinformacije

registrovane u po 4 teme, što ukazuje na kombinaciju namernih i nenamernih netačnosti. Ostale kategorije obuhvataju neproverene sadržaje (3 teme), teorije zavere (2 teme), kao i kombinovane oblike netačnog informisanja, poput clickbaita povezanog sa dezinformacijama (2 teme) i clickbaita uz manipulaciju činjenicama (1 slučaj). Takođe su identifikovane izolovane teme pristrasnog izveštavanja, polutačnih izjava i drugih kombinacija netačnog informisanja, uključujući lažne vesti povezane sa obmanjujućim sadržajem i manipulaciju činjenicama u kombinaciji sa dezinformacijama, svaka sa po jednim zabeleženim slučajem.

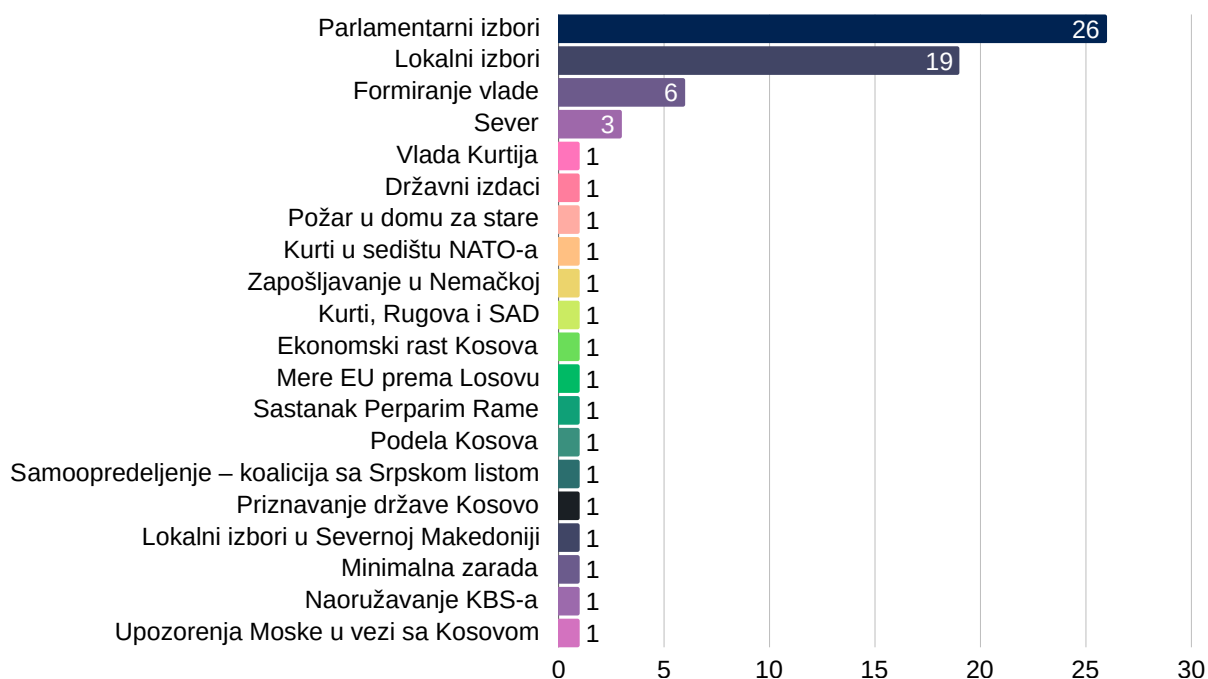
Tokom perioda monitoringa od 9. oktobra do 31. decembra 2025. godine, netačno informisanje objavljeno na društvenim medijima i u tradicionalnim medijima na albanskom jeziku bilo je uglavnom koncentrisano oko tema visoke političke i institucionalne osetljivosti, sa posebnim fokusom na izborne procese. Parlamentarni izbori predstavljaju najzastupljeniju temu netačnog informisanja sa ukupno 26 tema, nakon čega slede lokalni izbori sa 19 tema, što ukazuje na kontinuirane pokušaje delegitimizacije izbornog procesa, stvaranja konfuzije u vezi sa rezultatima i uticanja na javnu percepciju tokom izbornih kampanja. Ostale značajne teme uključuju formiranje vlade (6 tema) i dešavanja na severu Kosova (3 teme), koje su bile praćene polarizujućim narativima i pristrasnim tumačenjima.

Pored ovih dominantnih tema, identifikovan je i niz drugih tema sa nižom učestalošću, ali sa visokim potencijalom uticaja, pri čemu je za svaku zabeležen po jedan slučaj netačnog informisanja. One obuhvataju tvrdnje povezane sa Vladom Kurtija, državnim izdacima, požarom u domu za stare, posetom premijera Kurtija sedištu NATO-a, zapošljavanjem u Nemačkoj, kao i tvrdnje koje proizlaze iz narativa koji povezuju Kurtija, Rugovu i Sjedinjene Američke Države.

Takođe su identifikovane netačne informacije u vezi sa ekonomskim rastom Kosova, merama Evropske unije prema Kosovu, sastancima lokalnih zvaničnika, podelom Kosova i političkim koalicijama – uključujući tvrdnje o

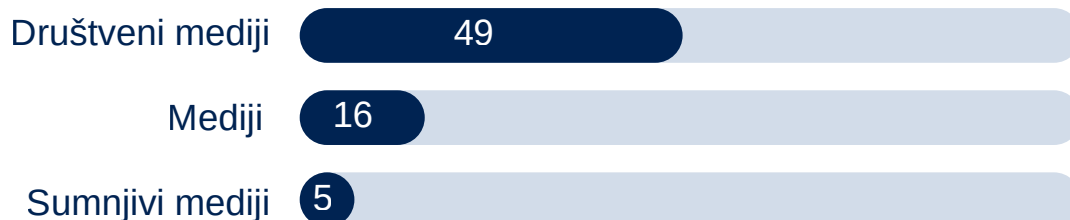
koaliciji između Pokreta Samoopredeljenja i Srpske liste, kao i pitanjima koja se odnose na priznanje države Kosovo, minimalnu zaradu, naoružavanje Kosovskih bezbednosnih snaga (KBS) i navodna upozorenja iz Moskve u vezi sa Kosovom. Pored toga, evidentirane su teme netačnog informisanja i van neposrednog domaćeg konteksta, poput lokalnih izbora u Severnoj Makedoniji, što ukazuje da je netačno informisanje tokom ovog perioda obuhvatilo širok spektar tema sa ciljem uticaja na javni diskurs i podsticanja političke i društvene neizvesnosti.

U celini posmatrano, sadržaji netačnog informisanja identifikovani tokom perioda monitoringa manifestuju se kao narativi sa dvostrukom orijentacijom prema Vladi. Jedan deo imao je za cilj da podrži Vladu kroz preuveličavanje postignuća, izgradnju međunarodnog legitimiteta i pozitivno predstavljanje pitanja kao što su ekonomski rast, međunarodna priznanja, zvanične posete i naoružavanje Kosovskih bezbednosnih snaga (KBS). Drugi deo imao je kritički karakter, prikazujući Vladu kao odgovornu za neuspehe, krize ili sporne odluke, kroz tvrdnje koje se odnose na državne izdatke, mere Evropske unije, političke koalicije, minimalnu zaradu, podelu Kosova i navodne bezbednosne scenarije.

Što se tiče izdavača^[1] sadržaja netačnog informisanja na albanskom jeziku, analiza pokazuje da je značajan deo takvih sadržaja distribuiran putem društvenih medija, koje predstavljaju najdominantniju kategoriju sa 49 teme, potvrđujući centralnu ulogu ovih platformi u amplifikaciji netačnog informisanja tokom perioda monitoringa. Onlajn mediji zauzimaju drugo mesto sa 16 tema, što ukazuje na to da su i informativni portali, kroz netačno, pristrasno ili senzacionalističko izveštavanje, doprineli cirkulaciji problematičnih sadržaja.

Posebnu kategoriju čine sumnjivi mediji, sa ukupno 9 tema, koje karakterišu nedostatak uredničke transparentnosti, neidentifikovani izvori i sklonost ka objavljivanju manipulativnih ili fabrikovanih sadržaja. Ukupno je analizirano 70 sadržaja na albanskom jeziku u okviru ovog izveštaja, što pokazuje da netačno informisanje nije ograničeno samo na pojedinačne aktere ili društvene platforme, već se pojavljuje kao rasprostranjen fenomen u okviru tradicionalnih onlajn medija i šireg digitalnog ekosistema.

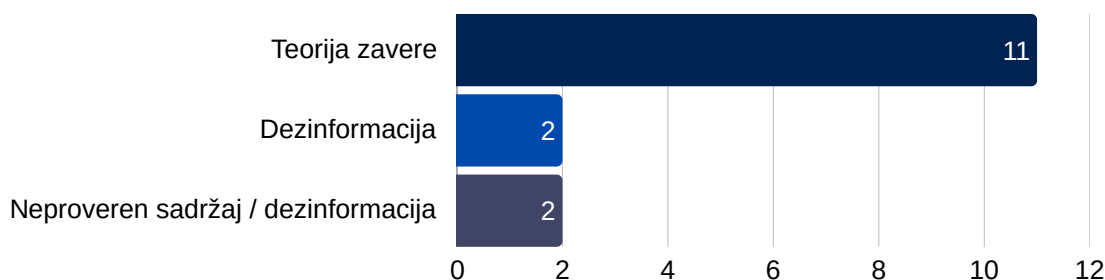

[1] Mediji (informativni portali) i društvene mreže (stranice, nalozi, kanali).

Sadržaji netačnog informisanja na srpskom jeziku*

U pregledu netačnog informisanja na srpskom jeziku, analiza pokazuje da teorije zavere predstavljaju najdominantniju kategoriju sa 11 tema od ukupno 15, što ukazuje na pokušaje izgradnje spekulativnih i neosnovanih narativa usmerenih na podsticanje nepoverenja prema institucijama i izbornom procesu.

Pored toga, identifikovane su 2 teme koje se odnose na direktne dezinformacije, kao i 2 teme kombinovanih sadržaja, u kojima je neproveren sadržaj bio isprepleten sa dezinformacijama, što dodatno otežava razlikovanje tačnih informacija od manipulisanih.

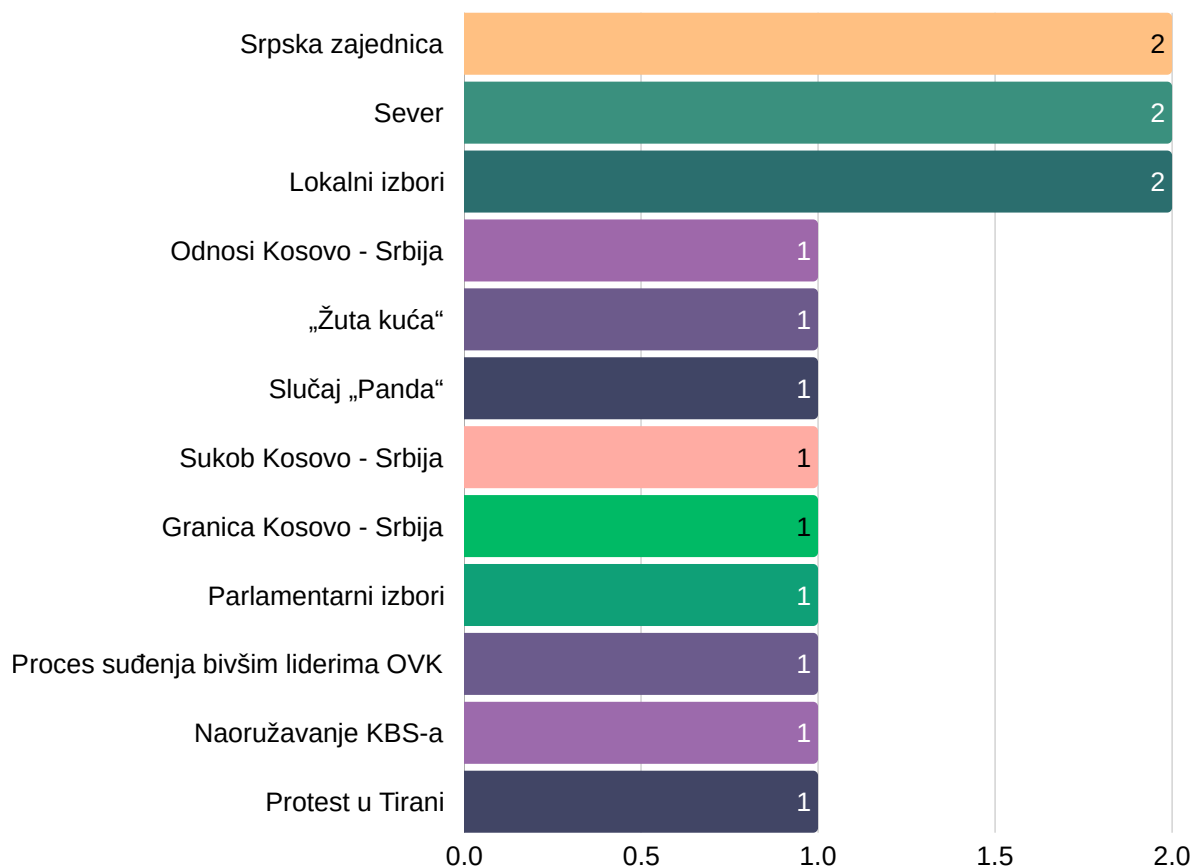

Što se tiče tema u vezi sa kojima je identifikovano netačno informisanje, analiza pokazuje koncentraciju pre svega na pitanja sa visokom političkom, međuetničkom i bezbednosnom osetljivošću. Srpska zajednica, sever Kosova i lokalni izbori predstavljaju najčešće teme, sa po dve teme svaka, što ukazuje na tendenciju izgradnje narativa usmerenih na etničku polarizaciju i podrivanje poverenja u demokratske procese.

Pored navedenog, identifikovane su i izolovane teme netačnog informisanja, svaka sa po jednim zabeleženim slučajem, koje se odnose na odnose

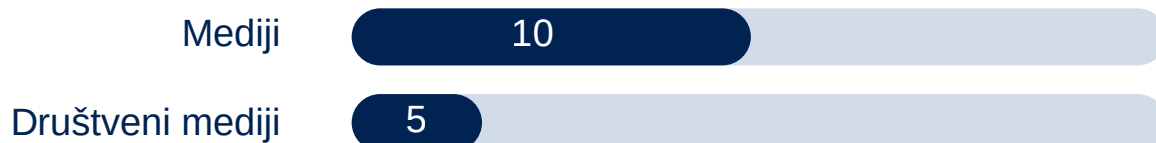
Kosovo-Srbija, obuhvatajući sukob između Kosova i Srbije i pitanje granice Kosovo-Srbija, kao i na istorijske teme i pitanja tranzicione pravde, uključujući „Žutu kuću“, slučaj „Panda“ i proces suđenja bivšim liderima Oslobođilačke vojske Kosova (OVK). Takođe, netačno informisanje obuhvatilo je i druge teme poput parlamentarnih izbora, naoružavanja Kosovskih bezbednosnih snaga (KBS) i protesta u Tirani, što ukazuje da se narativi netačnog informisanja protežu izvan striktno izbornog konteksta i koriste širok spektar tema sa ciljem uticaja na javno mnjenje i podsticanja političke i društvene neizvesnosti.

* Pod sadržajem na srpskom jeziku, podrazumeva se sadržaj koji primarno distribuira putem medija sa sedištem u Srbiji, kao i putem Telegram kanala.

Što se tiče kanala objavljivanja, analiza pokazuje da je većina sadržaja netačnog informisanja objavljena u medijima, sa ukupno 10 tema, što ukazuje na to da su informativni portali i medijske platforme imali izraženiju ulogu u cirkulaciji ovih narativa. U međuvremenu, društveni mediji obuhvataju pet tema, što odražava numerički ograničenije prisustvo, ali sa

značajnim potencijalom za amplifikaciju usred viralne prirode ovih platformi. Ova distribucija ukazuje da su, u ovom specifičnom segmentu netačnog informisanja, mediji bili primarni izvor produkcije problematičnih sadržaja, dok su društveni mediji uglavnom služili kao kanali za njihovu redistribuciju i dodatno pojačavanje.

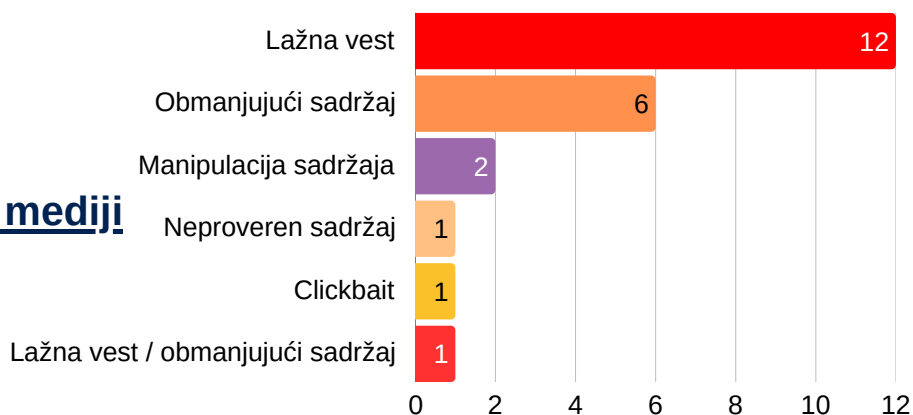
Parlamentarni izbori održani 28. decembra

Što se tiče sadržaja netačnog informisanja koji se direktno odnose na parlamentarne izbore od 28. decembra, analiza pokazuje da je identifikovano ukupno 26 sadržaja netačnog informisanja od ukupno 85, koji su uglavnom objavljeni na društvenim medijima, sa 23 teme, dok onlajn mediji obuhvataju tri teme. Ova distribucija ukazuje na to da su društvene platforme bile glavni kanal za cirkulaciju i amplifikaciju netačnog informisanja tokom parlamentarnih izbora, omogućavajući brzo širenje i širok domet publike u politički osetljivom periodu.

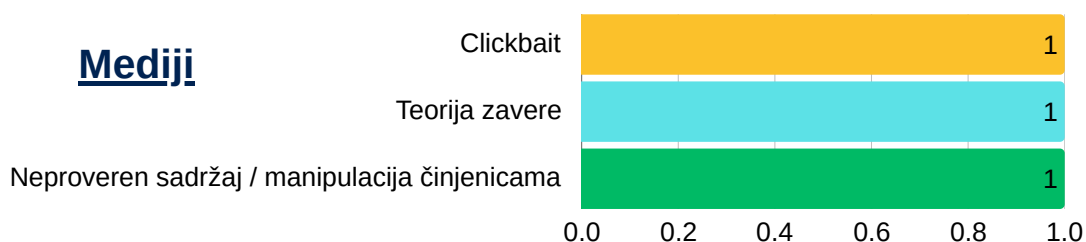
U pogledu kategorija netačnog informisanja, lažne vesti dominiraju sa 12 tema, što ukazuje na direktne pokušaje fabrikovanja informacija o izbornom procesu i njegovim

rezultatima. Nakon toga, identifikovano je i šest tema obmanjujućih sadržaja, dok su clickbait i manipulacija činjenicama zabeleženi sa po dve teme, što ukazuje na korišćenje senzacionalističkih naslova i selektivno iskrivljavanje informacija u cilju uticanja na percepciju birača. Ostale, izolovanije kategorije obuhvataju teorije zavere, neproverene sadržaje u kombinaciji sa manipulacijom činjenicama, lažne vesti povezane sa obmanjujućim sadržajem, kao i u potpunosti neproverene sadržaje, svaka sa po jednim zabeleženim slučajem. Ovakva kategorijska struktura pokazuje da je netačno informisanje tokom parlamentarnih izbora koristilo kombinaciju direktnih i prikrivenih oblika manipulacije informacijama, sa ciljem uticaja na javno mnjenje i poverenje u izborni proces.

Društveni mediji

Mediji

Identifikovani sadržaji netačnog informisanja tokom ovog perioda uglavnom su bili usmereni na manipulaciju izbornim procesom i javnom percepcijom, kroz više ponavljajućih i međusobno povezanih tema. Značajan deo odnosi se na lažne ankete i exit poll-ove objavljene pre i tokom izbornog dana, uključujući ankete na nacionalnom nivou, u dijaspori i za pojedine političke stranke, kao i ponovno plasiranje starih anketa kao aktuelnih. Istovremeno su distribuirane neosnovane tvrdnje o izornoj manipulaciji, uključujući navode o kupovini glasova novcem iz Srbije, navodna zaustavljanja vozila sa novcem iz Beograda, kao i narative o stranim intervencijama.

Još jedna česta tema odnosila se na pogrešno tumačenje ili fabrikovanje izjava javnih i međunarodnih ličnosti, uključujući lažne tvrdnje pripisane Donaldu Trampu, predsedniku Hrvatske,

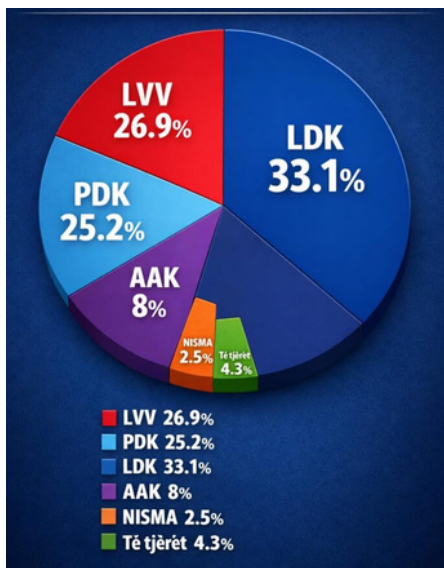
Lažne ankete

Lažne ankete u vezi sa parlamentarnim izborima od 28. decembra bile su široko distribuirane na društvenim medijima, dostižući milionski domet, posebno na platformi TikTok, kroz više od 50 objava koje su tvrdile da prikazuju merenja javnog mnjenja. Od početka novembra, hibrid.info je identifikovao niz takvih sadržaja, pri čemu je u većini slučajeva izostajala jasna metodologija i pouzdani izvori, dok su pojedine objave navodile nepostojeće kompanije ili organizacije

američkim analitičarima ili domaćim političarima. Takođe su identifikovani vizuelno manipulisani sadržaji i materijali generisani uz pomoć veštačke inteligencije, poput slika i video-zapisa koji lažno prikazuju kosovske političke ličnosti sa srpskim političarima, otvaranje mosta na Ibri, nepostojeće grafite ili navodne stavove birača iz dijaspore. Netačno informisanje obuhvatilo je i lažne tvrdnje o političkim koalicijama, posebno između Pokreta Samoopredeljenje i Srpske liste, kao i članke sa obmanjujućim ili pristrasnim naslovima koji iskrivljuju izjave ili vraćaju stare teme u izborni kontekst. U celini, ove teme ukazuju na višeslojnu strategiju obrasca netačnog informisanja koji kombinuje fabrikovane ankete, manipulaciju izjavama, lažne vizuelne sadržaje i konspirativne narative, sa ciljem uticanja na poverenje javnosti u parlamentarne izbore od 28. decembra i ključne političke aktere.

kao navodne sprovodioce „anketa“. Takođe su zabeležene manipulacije kroz ponovno korišćenje starih merenja i njihovo predstavljanje kao aktuelnih, kao i objave plasirane na sam dan izbora. Većina ovih sadržaja klasifikovana je kao lažne vesti i nije bila potkrepljena kredibilnim izvorima ni kroz dodatne onlajn provere, dok je deo sadržaja naknadno uklonjen sa društvenih platformi.^[2]

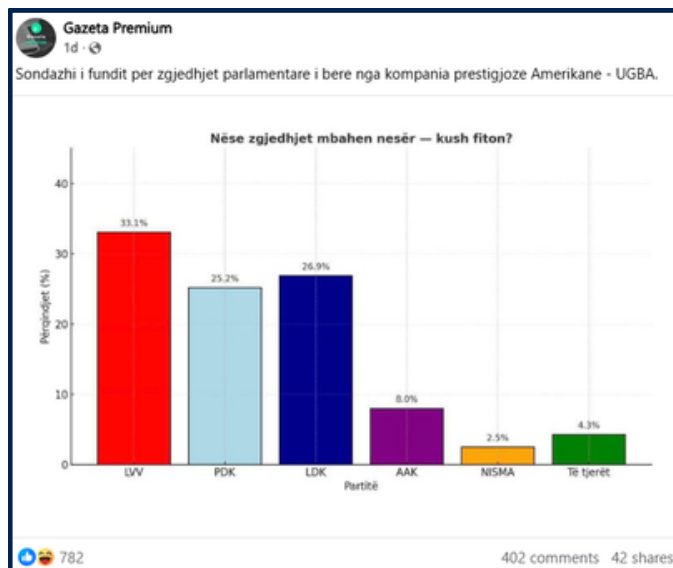
[2] [Lažne ankete za izbore od 28. decembra – milionska gledanost | hibrid.info](#)

👍 986

💬 559

➡️ 35

👍 782

💬 402

➡️ 42

👍 2K

💬 1.2K

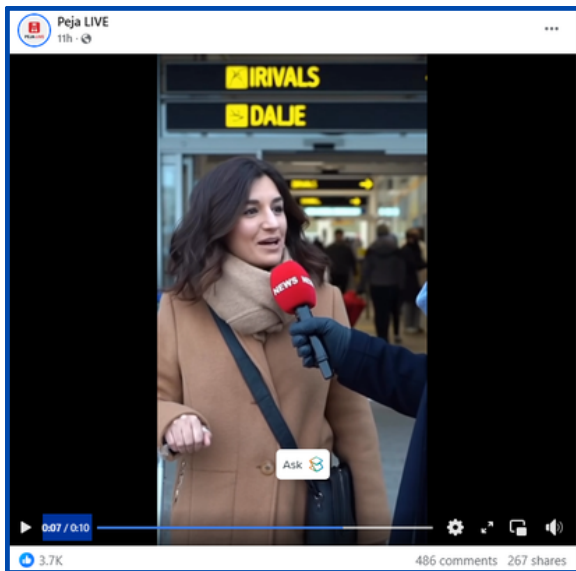
➡️ 28

Sa približavanjem prevremenih parlamentarnih izbora 28. decembra 2025. godine, uočen je zabrinjavajući porast upotrebe video-zapisa i slika generisanih uz pomoć veštačke inteligencije za širenje manipuliranih političkih narativa. Ovi sadržaji uključivali su prikaze građana iz dijaspor na različitim lokacijama, poput Aerodroma u Prištini, uz tvrdnje da će glasati za određene kandidate, čime se stvarao utisak masovne podrške iz dijaspor. Neki materijali sadržali su i neosnovane navode o političkim sastancima nakon parlamentarnih sednica ili o navodnoj prikrivenoj podršci kandidatima. Analize platformi za proveru činjenica pokazale su da video-zapisi i slike sadrže tipične deformacije karakteristične za deepfake sadržaje, uključujući neprirodnu mimiku, robotski glas i slabu vizuelnu koherentnost, što jasno ukazuje na veštačku manipulaciju sadržajem. Visok nivo interakcije javnosti sa ovim sadržajima pokazuje da ih deo korisnika percipira kao autentične, čime se dodatno amplifikuje njihov uticaj i produbljuje politička polarizacija.^[3]

Na platformi TikTok objavljeno je na desetine video-sadržaja generisanih uz pomoć veštačke inteligencije u formatu televizijskih hronika, koji su ostvarili stotine hiljada pregleda i favorizovali Pokret Samooperdeljenje. Ovi sadržaji povezivali su dijasporu sa mobilizacijom u korist Pokreta Samooperdeljenje, koristili lažne ankete kao dokaz podrške i prikazivali fiktivne rezultate koalicija ili navodni rast broja glasova. Uprkos tome što su video-sadržaji bili označeni kao „AI-Generated“ i sadržali logo aplikacije Sora, veliki broj gledalaca ih je doživljavao kao autentične. Ovaj fenomen jasno ukazuje na rizike koje sadržaji generisani uz pomoć veštačke inteligencije mogu predstavljati za demokratske procese, kao i na potrebu za jačanjem javne svesti, doslednom proverom od strane organizacija za proveru činjenica i većom odgovornošću društvenih platformi. Takođe, upotreba veštačke inteligencije u novinarstvu zahteva adekvatan urednički nadzor, uz obavezno jasno označavanje svakog veštački generisanog sadržaja radi očuvanja integriteta i kredibiliteta informacija.^[4]

[3] [Politički video-sadržaji generisani uz pomoć veštačke inteligencije uoči izbora na Kosovu | hibrid.info](#)

[4] [Na TikToku cirkulišu video-zapisi generisani uz pomoć veštačke inteligencije u formatu „televizijskih hronika“ | hibrid.info](#)

👍 3.7K

💬 486

➦ 267

👍 6.9K

💬 1.6K

➦ 347

👍 121

💬 91

➦ 18

👍 466

💬 292

➦ 61

👍 128

💬 71

➦ 18

Ponovno pojavljivanje lažnih sadržaja i izmišljenih izjava tokom izbornog perioda

Uoči prevremenih parlamentarnih izbora 28. decembra, na društvenim medijima ponovo su se pojavljivale ranije izjave i stavovi političkih zvaničnika, koje su korisnici ponovo delili kako bi podsetili na prethodna obećanja ili političke pozicije. Paralelno s tim, ponovo su cirkulisali i lažni ili obmanjujući sadržaji koji su ranije bili u opticaju, uključujući netačne tvrdnje o predsedniku Srbije Aleksandru Vučiću u vezi sa navodnim vezama Srpske liste sa opozicijom, fabrikovane izjave o premijeru Kurtiju i izmišljene objave povezane sa predsednikom Hrvatske Zoranom Milanovićem. Ponovo su objavljivani i stariji vizuelni materijali, uključujući video-zapise političara i analitičara, kako bi se stvorio pogrešan utisak u izbornom kontekstu. Ovaj fenomen ukazuje na cirkulaciju zastarelih ili manipuliranih informacija sa ciljem formiranja pogrešnih percepcija u javnosti.^[5]

👍 2.6K

💬 218

➦ 340

Tokom perioda uoči izbora, brojni sadržaji na društvenim mrežama pripisivali su javnim ličnostima neosnovane, često izmišljene izjave, sa ciljem uticanja na javno mnjenje. Ovi sadržaji obuhvatali su ličnosti poput premijera Kurtija, Rifata Jašarija, predsednika Srbije Aleksandra Vučića, predsednika Hrvatske Zorana Milanovića i bivših analitičara CIA-e, a distribuirani su pretežno putem Fejsbuka i TikToka. Provera navoda pokazala je nedostatak kredibilnih izvora koji bi potvrdili citirane izjave, dok su objave često bile praćene komentarima i reakcijama, čime je povećan rizik da ih publika percipira kao autentične. Ovo ukazuje na ponavljajući obrazac cirkulacije lažnih vesti i neproverenih tvrdnji u političke svrhe i radi manipulacije javnim percepcijama.^[6]

👍 402

💬 249

➦ 200

[5] [Ponovno pojavljivanje starih dezinformacija u izbornom periodu | hibrid.info](https://hibrid.info)

[6] [Fabricated statements attributed to various public figures regarding politicians in Kosovo | hibrid.info](https://hibrid.info)

Lokalni izbori

Tokom lokalnih izbora na Kosovu, mreža povezana sa ruskim uticajima širila je niz sadržaja netačnog informisanja i teorija zavere sa ciljem uticanja na javnu percepciju. Ovi sadržaji obuhvatali su netačne tvrdnje o navodnom pokretanju hitnih istraga zbog nepravilnosti u procesu glasanja u Kosovo Polju i Obiliću, falsifikovane rezultate anketa i exit poll-ova za opštine Prizren, Suva Reka, Obilić, Lipljan i Kačanik, kao i za Prištinu i Prizren, te takođe i neosnovane navode o kupovini glasova u Mitrovici i navodnom vraćanju srpskih zastava nakon pobede Srpske liste na severu. Distribucija ovih informacija odvijala se uglavnom putem TikToka, Fejsbuka i Instagrama, gde su korišćeni grafički prikazi, slike i video-zapisi koji su bili manipulisani, često u formatu koji je ličio na anketu ili zvanični izveštaj, ali bez ikakvog pouzdanog izvora.

Pored distribucije lažnih informacija, stariji materijali i izmišljene izjave političara i analitičara ponovo su se pojavljivali u izbornom kontekstu kako bi se stvorio utisak podrške ili nezadovoljstva građana prema kandidatima i političkim strankama. Na primer, izjave analitičara poput Škeljzena Gašija ili tvrdnje u vezi sa Džavitom Halitijem i Besnikom Osmanijem ponovo su se pojavljivale na društvenim medijima, sugerišući navodne veze i uticaj političkih aktera u trci za gradonačelnike opština. Distribucija ovih sadržaja, iako neproverena i zasnovana na starijim materijalima, generisala je značajan angažman korisnika, povećavajući rizik da ih publika percipira kao tačne informacije i direktno utičući na političke percepcije tokom lokalnih izbora.

Sadržaji netačnog informisanja sa međuetničkom dimenzijom

Tokom perioda od oktobra do decembra 2025. godine, u Albaniji i Srbiji šireni su različiti sadržaji netačnog informisanja i vizuelno manipulisani materijali u vezi sa međuetničkim odnosima i političkom situacijom na Kosovu. Ovi sadržaji, često objavljeni na društvenim medijima poput Fejsbuka, TikToka i Telegrama, uključivali su netačne tvrdnje o ozbiljnim incidentima, političkim koalicijama, ulasku Kosovskih bezbednosnih snaga na sever i teritorijalnim pitanjima, sa ciljem stvaranja pogrešnih percepcija i podsticanja međuetničkih tenzija u javnosti.

Sadržaji netačnog informisanja na albanskom jeziku

Tokom posmatranog perioda, šireni su brojni sadržaji netačnog informisanja i vizuelno manipulisani materijali koji se odnose na međuetničke odnose na Kosovu. Jasan primer predstavlja video objavljen 21. oktobra 2025. godine na Fejsbuku, u kojem se prikazuje navodna srpska devojka koja poziva Srbiju da prizna Kosovo; ovaj materijal bio je generisan uz pomoć veštačke inteligencije i nije odražavao stvarni događaj.^[7] U istom kontekstu, 17. oktobra 2025. godine pojedini mediji i portali u Albaniji pogrešno su navodili opštine na severu Kosova koristeći izraz „srpske opštine“ u izveštavanju o ulasku Kosovskih bezbednosnih snaga, čime su stvorene zabune u vezi sa nadležnostima i stvarnom situacijom na terenu.^[8] Takođe, 28. decembra 2025. godine na Fejsbuku i drugim društvenim platformama distribuiran je video generisan veštačkom inteligencijom koji je navodno prikazivao otvaranje glavnog mosta na Ibru kao aktuelni događaj, iako je provera pokazala da je

sadržaj manipulisan.^[9] Ove netačne informacije najčešće su objavljivane putem naloga i stranica na društvenim mrežama, pretežno na platformama kao što su Fejsbuk i TikTok.

Pored manipulisanih materijala, tokom perioda parlamentarnih i lokalnih izbora zabeleženo je širenje i neosnovanih tvrdnji o političkim koalicijama i kupovini glasova, uključujući narative sa međuetničkom dimenzijom. Dana 31. decembra 2025. godine pojedini izvori objavili su članke u kojima se tvrdilo da je Pokret Samoopredeljenje (LVV) sklopio koaliciju sa Srpskom listom u Gračanici, iako Zakon o lokalnoj samoupravi predviđa imenovanje zamenika predsednika opštine za zajednice, a Pokret Samoopredeljenje je na izborima učestvovao u albanskoj koaliciji.^[10] Druga obmanjujuća tvrdnja, distribuirana putem Fejsbuka, navodila je da je Policija Kosova zaustavila kombi sa više od 2 miliona evra i 1 milionom srpskih dinara, navodno namenjenih kupovini glasova

[7] [Video sa tvrdnjom o srpskim mladima „generisana uz pomoć veštačke inteligencije” | hibrid.info](#)

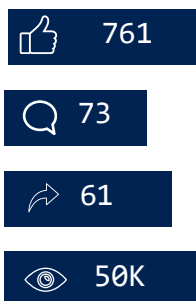
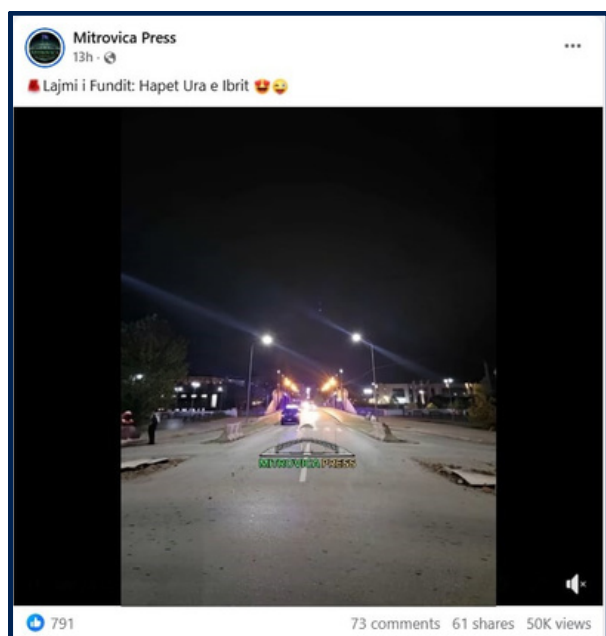
[8] [Pogrešna upotreba izraza „srpske opštine” za opštine na severu Kosova | hibrid.info](#)

[9] [Video zapis generisan uz pomoć veštačke inteligencije | hibrid.info](#)

[10] [Netačna tvrdnja o koaliciji između Pokreta Samoopredeljenje i Srpske liste u Gračanici | hibrid.info](#)

iz Srbije; ova tvrdnja nije potvrđena od strane Policije Kosova niti kredibilnih medija.^[11] Ovakvi sadržaji mogu ukazivati na namernu tendenciju korišćenja netačnog informisanja za manipulaciju

međuetničkim percepcijama i uticaj na javno mnjenje, pri čemu se društvene mreže često koriste kao glavni kanal za širenje lažnih informacija.

Sadržaji netačnog informisanja na srpskom jeziku

Tokom perioda od oktobra do decembra 2025. godine, mediji na srpskom jeziku širili su niz sadržaja netačnog informisanja i namernih narativa u vezi sa međuetničkim odnosima i situacijom na severu Kosova, često uključujući politička i izborna pitanja. Dana 14. oktobra 2025. godine, portal Pozitivnasrpska.com, sa

sedištem u BiH/Republici Srpskoj, objavio je neosnovanu tvrdnju da je Kosovo uputilo „ultimatum“ Srbiji u vezi sa teritorijalnim ustupcima, uključujući region Raške, ne pružajući pritom nikakve zvanične izvore ili dokumenta koji bi potkrepili tu informaciju, i iste tvrdnje su potom pojačane i dalje distribuirane putem medija na srpskom

[11] [It is falsely claimed that a van carrying money from Serbia intended for vote buying in Kosovo was stopped. | hibrid.info](#)

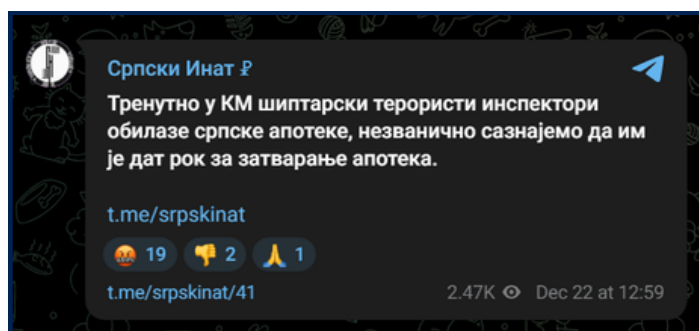
jeziku.^[12] Dana 23. decembra 2025. godine, Telegram kanali poput „Српски Инат“ i „КОРИДОР“ objavili su neosnovane tvrdnje da su albanski inspektori navodno obilazili srpske apoteke i davali rok za njihovo zatvaranje, što predstavlja potpuno netačnu informaciju bez zvaničnih i kredibilnih izvora.^[13]

Slično tome, 16. oktobra 2025. godine srpski portal Pravda.rs objavio je članak koji je bez osnova povezivao ime premijera Albina Kurtija sa navodnim incidentom pokušaja pljačke srpske devojke, stvarajući pogrešan utisak u srpskoj javnosti, iako su osumnjičeni u međuvremenu oslobođeni i nije utvrđena nikakva veza sa Kurtijem.^[14]

Takođe, dana 17. oktobra 2025. godine, Srpska lista i Kancelarija za Kosovo

Vlade Srbije iznele su tvrdnje u srpskim medijima i na portalu Blic.rs, prema kojima je ulazak konvoja Kosovskih bezbednosnih snaga (KBS) u Severnu Mitrovicu bio nameran i povezan sa izbornim procesom, pri čemu je pomenuto i ime premijera Albina Kurtija. Ove tvrdnje nisu bile utemeljene, budući da su Kosovske bezbednosne snage i Policija Kosova pojasnili da je reč o pogrešnom skretanju, dok je KFOR potvrdio da nije postojala nikakva namerna pretnja.^[15]

Ove teme ukazuju na to da se Telegram kanali i portali na srpskom jeziku, sa upitnim kredibilitetom, koriste sa sirenje manipulisanog sadržaja i narativa zasnovanih na teorijama zavere, s ciljem podsticaja straha i produbljivanja međuetničkih tenzija na severu Kosova.

[12] [Neosnovana tvrdnja da je Kosovo podnelo teritorijalni zahtev prema Srbiji | hibrid.info](https://hibrid.info)

[13] [Tvrdnja bez činjeničnog utemeljenja da su albanski inspektori dali rok srpskim apotekama za zatvaranje | hibrid.info](https://hibrid.info)

[14] [Neosnovano povezivanje imena Kurtija sa događajem na severu | hibrid.info](https://hibrid.info)

[15] [Neutemeljeni navodi o povezanosti pogrešnog ulaska KBS-a na sever sa izborima na Kosovu | hibrid.info](https://hibrid.info)

Manipulacija i mešanje stranih informacija (FIMI)

Tokom perioda monitoringa, plasiran je niz dezinformacija i neosnovanih tvrdnji sa ciljem manipulisanja percepcijom javnosti u vezi sa kosovskim Albancima i međuetničkim odnosima na Kosovu. One su uključivale optužbe za nasilje, izmišljene incidente i teorije zavere, a širene su prvenstveno putem medija na srpskom jeziku, društvenih mreža poput Telegrama, kao i pojedinih medija na drugim jezicima, stvarajući napetu i nesigurnu atmosferu u javnosti.

Neosnovane tvrdnje i dezinformacije o Albancima

Tokom posmatranog perioda zabeleženo je širenje pojedinih dezinformativnih tvrdnji u vezi sa navodnim kriminalnim radnjama Albanaca. Jedan od primera odnosi se na slučaj poznat kao „Panda“ u Peći, gde su pojedini srpski Telegram kanali tvrdili da je 14. decembra 1998. godine šest mladih Srba ubijeno od strane „albanskih terorista“, bez navođenja ikakvih dokaza ili potvrde od strane zvaničnih institucija, oslanjajući se isključivo na spekulativne narative. Druga neosnovana tvrdnja odnosila se na navodno oštećenje dva nadgrobnaspomenika na pravoslavnom groblju u Plemetinu kod Obilića, koja je

distribuirana putem društvenih medija 13. decembra 2025. godine. Takođe, pojedini ruski mediji izveštavali su bez dokaza da su bivši lideri Oslobođilačke vojske Kosova (OVK), kojima se sudi pred Specijalizovanim većima Kosova u Hagu, ubijali Srbe, dok su pojedini srpski mediji povezivali osobu poznatu kao „Kasap“ sa navodnim aktivnostima u vezi sa trgovinom organima u „Žutoj kući“ u Burelu. Svi ovi slučajevi ukazuju na upotrebu namernog netačnog informisanja i neosnovanih, manipulativnih narativa sa ciljem oblikovanja negativnih percepcija o Albancima.

Međuetnički narativi i teorije zavere

Pored direktnih dezinformacija, značajan deo distribuiranih sadržaja odnosio se na teorije zavere i međuetničke narative usmerene na podsticanje tenzija između zajednica. Direktor Pošte Srbije, Zoran Anđelković, izneo je tvrdnje da premijer Albin Kurti

navodno teži sukobu sa Srbijom kako bi postao „ratni komandant“, što predstavlja tvrdnju bez činjeničnog utemeljenja i koja je demantovana od strane bezbednosnih institucija na Kosovu i u Srbiji. Na sličan način, Petar Petković iz Vlade Srbije iznosio je

tvrdnje da naoružavanje Kosovskih bezbednosnih snaga nema odbrambenu svrhu, već da je usmereno na zastrašivanje i pretnje srpskoj zajednici, uključujući navode o nabavci kamikaza dronova „Skydagger“ iz Turske. Pojedini srpski mediji izveštavali su takođe i o neosnovanim navodima o pucnjavi od strane albanskih grupa u blizini baze „Debela Glava“, kao i o povezivanju ne usvajanja odluka Vlade na Kosovu sa navodnim pripremama za sukob. U ovom kontekstu, narativ o „Velikoj

Albaniji“ korišćen je za tumačenje protesta i izjava bez relevantnih dokaza, stvarajući percepcije o navodnim planovima za teritorijalno ujedinjenje i dodatno pojačavajući međuetničke tenzije. Ovi primeri jasno ukazuju na način na koji se netačno informisanje i konspirativnih narativi mogu koristiti kao sredstva za oblikovanje i manipulaciju javnih percepcija i podsticanje osećaja nesigurnosti u međuetničkim odnosima.

Srpski i ruski narativi o lokalnim izborima na Kosovu

Tokom lokalnih izbora održanih 12. oktobra 2025. godine na Kosovu, Srpska lista ostvarila je pobedu u devet opština sa srpskom većinom već u prvom krugu glasanja, dok je u opštini Klokot izborna trka nastavljena u drugom krugu. Nakon objavljivanja rezultata, pojedini srpski zvaničnici i mediji razvili su interpretativni diskurs kojim su izbore predstavljali kao političku i stratešku pobedu za srpsku zajednicu i za politiku Beograda prema Kosovu.

Srpski narativi tokom i nakon izbornog procesa uspostavili su izražen okvir podele između aktera koji su predstavljeni kao protagonisti i onih koji su prikazani kao antagonisti. Kao protagonisti su predstavljeni Srpska lista, izabrani srpski kandidati i gradonačelnici, srpska zajednica na Kosovu, kao i Srbija i predsednik Aleksandar Vučić, koji su u ovim narativima opisivani kao garanti opstanka, jedinstva i političkih prava Srba. Nasuprot tome, premijer Albin Kurti, Vlada i institucije Kosova, kao i

nesrpske političke stranke u opštinama sa srpskom većinom, prikazivani su kao akteri koji navodno ometaju ili ugrožavaju interese srpske zajednice, često povezivani sa politikama koje su okarakterisane kao diskriminatorne. U ovom okviru, izbori su predstavljeni ne kao lokalni demokratski proces, već kao identitetska i politička konfrontacija, pri čemu je učešće na izborima interpretirano kao izraz lojalnosti Beogradu i kao protivljenje institucijama u Prištini.

Tokom izborne kampanje, srpski politički i medijski diskurs bio je usmeren na mobilizaciju srpske zajednice na Kosovu kroz intenzivnu narativnu konstrukciju kojom je izborni proces predstavljan kao egzistencijalno i nacionalno pitanje. Glasanje je u ovom okviru prikazivano kao čin lojalnosti prema Srbiji i predsedniku Aleksandru Vučiću, dok su Vlada Kosova i premijer Albin Kurti u pojedinim narativima predstavljeni kao izvor pretnje bezbednosti i opstanku srpske zajednice. U tom kontekstu,

Srpska lista je predstavljana kao jedini legitimni predstavnik „volje srpskog naroda“, čime je dodatno ojačana narativna konstrukcija političkog jedinstva i monopolizacije političkog zastupanja srpske zajednice.^[16]

Narativi su se nakon objavljivanja rezultata usmerili ka interpretaciji izborne pobjede. Rezultati su predstavljani kao garancija očuvanja političke kontrole srpske zajednice u opštinama sa srpskom većinom i kao oblik suprotstavljanja politikama Vlade Kosova, koje su u pojedinim narativima

okarakterisane kao diskriminatorne. Pobjeda je takođe interpretirana kao rezultat jedinstva srpske zajednice i direktne podrške iz Beograda, dok je glas za Srpsku listu prikazivan kao svojevrsni politički referendum o legitimitetu Srbije na Kosovu. Postizborni diskurs naglašavao je visoku izlaznost srpskih birača kao dokaz političke snage i legitimiteta Srpske liste, uključujući i upozoravajuće narative koji su institucije Kosova prikazivale kao potencijalnu prepreku za ostvarivanje lokalne vlasti srpske zajednice.^[17]

Ključni srpski narativi u vezi sa lokalnim izborima:

- **Izbori kao egzistencijalno pitanje za srpsku zajednicu:** Izborni proces uokviren je ne kao lokalno demokratsko nadmetanje, već kao odlučujuća konfrontacija za politički, institucionalni i identitetski opstanak Srba na Kosovu.
- **Srpska lista kao jedini legitimni predstavnik:** Srpska lista predstavljena je kao jedina politička snaga koja izražava „autentičnu volju“ srpske zajednice, uz marginalizaciju drugih političkih alternativa i jačanje narativa političkog jedinstva.
- **Viktimizacija srpske zajednice i delegitimizacija institucija Kosova:** Vlada Kosova i premijer Albin Kurti u pojedinim narativima prikazivani su kao izvor pritiska, diskriminacije i bezbednosnih pretnji za srpsku zajednicu, dok su institucije Kosova predstavljane kao nelegitimne ili neprijateljski nastrojene.
- **Izborna pobjeda kao potvrda uloge Beograda:** Izborni rezultati interpretirani su kao dokaz podrške srpske zajednice politici Srbije prema Kosovu, kao i ulozi Beograda kao zaštitnika i garanta srpskih interesa.

Izveštavanje ruskih medijskih platformi RT Balkan i Sputnik Srbija o lokalnim izborima održanim 12. oktobra 2025. godine na Kosovu, kao i komentari visokih ruskih zvaničnika, ukazuju na koordinisanu informacionu kampanju usmerenu na preoblikovanje percepcije

lokalnog demokratskog procesa. U periodu od 13. septembra do 15. oktobra 2025. godine, Sputnik Srbija objavio je 43 članka, dok je RT Balkan objavio 31 članak, prenoseći i dodatno amplifikujući narative oblikovane u Beogradu. U ovim sadržajima Srpska

[16] [Narativi Srbije o lokalnim izborima na Kosovu: od etničke mobilizacije do političke viktimizacijen | hibrid.info](#)

[17] [Srpski narativi nakon lokalnih izbora na Kosovu: pobjeda Srpske liste i političke poruke | hibrid.info](#)

lista predstavljena je kao glavni ključni politički akter, dok su Albin Kurti i institucije Kosova u pojedinim narativima prikazivani kao destabilizujući faktori i izvor navodne „represije“. Diskurs je uključivao narative o „borbi za opstanak“ srpske zajednice, pritisku kosovskih institucija, riziku od etničkih promena i potrebi za ponovnim uspostavljanjem političke kontrole nad opštinama sa srpskom većinom. Narativni okvir i rečnik korišćeni u ovim medijskim sadržajima potom su se odrazili i u ruskoj diplomatskoj komunikaciji, legitimišući stavove Beograda i izražavajući podršku Srpskoj listi i ulozi predsednika Vučića kao garanta prava srpske zajednice.^[18]

Na zvaničnom nivou, Rusiju je predstavljala portparolka Ministarstva spoljnih poslova, Marija Zaharova, koja je na konferenciji održanoj 17. oktobra

2025. godine ponovila ključne elemente narativa: izbori su opisani kao proces održan pod navodnim „značajnim pritiskom“ i uz ograničavanje akreditacije srpskih medija; pobeda Srpske liste predstavljena je kao ponovno uspostavljanje političke kontrole nad severnim delovima Kosova; premijer Kurti identifikovan je kao uzrok tenzija i destabilizujući faktor; dok je podrška srpske zajednice Srpskoj listi dovedena u direktnu vezu sa poverenjem u predsednika Vučića. Ove zvanične izjave doprinele su dodatnom jačanju i legitimizaciji narativa koji su prethodno cirkulisali kroz ruske medijske kanale, dajući diplomatsku dimenziju interpretacijama lokalnog izbornog procesa.^[19]

Ključni ruski narativi u vezi sa lokalnim izborima:

- ***Izbori pod pritiskom i cenzurom:*** Srpska lista je učestvovala na izborima u otežanim uslovima i uz ograničenja u akreditaciji medija.
- ***Ponovno uspostavljanje „uzurpirane“ kontrole:*** Pobeda Srpske liste predstavljena je kao korak ka vraćanju političke kontrole u severnim opštinama sa srpskom većinom.
- ***Albin Kurti kao destabilizujući faktor:*** Premijer je u pojedinim interpretacijama portretisan kao izvor tenzija i potencijalnih provokacija.
- ***Legitimizacija Vučića i Beograda:*** Podrška Srpskoj listi dovođena je u vezu sa poverenjem kosovskih Srba u predsednika Srbije i politiku Beograda.

[18] Narativi ruskih medija, „Russia Today Balkan“ i „Sputnik Srbija“, u vezi sa lokalnim izborima na Kosovu | hibrid.info

[19] Narativi Marije Zaharove o izborima na Kosovu, u skladu sa narativima ruskih medija | hibrid.info

Srpski i ruski narativi o parlamentarnim izborima na Kosovu

Uoči parlamentarnih izbora zakazanih za 28. decembar 2025. godine, visoki srpski zvaničnici, uključujući Petra Petkovića i predsednika Aleksandra Vučića, artikulisali su diskurs u kojem je glasanje predstavljeno kao ključni trenutak za budućnost srpske zajednice na Kosovu. U tom okviru, izbori su opisivani kao egzistencijalna borba, pri čemu je Srpska lista predstavljana kao jedina politička opcija sposobna da zaštiti interese Srba, dok su institucije Kosova u pojedinim narativima prikazivane kao izvor pritiska i pretnji. Diskurs je uključivao elemente viktimizacije, upozoravajuće poruke i političke mobilizacije, preusmeravajući fokus sa izborne konkurencije ka identitetskom okviru i narativu kolektivnog opstanka. Petar Petković je takođe isticao delegitimizaciju alternativnih srpskih političkih opcija, predstavljajući druge aktere kao projekte Prištine i potencijalno štetne po interese srpske zajednice, te je pozivao raseljene Srbe u Srbiji da

glasaju, naglašavajući to kao čin nacionalne odgovornosti.

Predsednik Aleksandar Vučić artikulisao je paralelni narativ u kojem je učešće na izborima povezivano sa očuvanjem nacionalnog jedinstva i državnih interesa Srbije, naglašavajući da Srpska lista predstavlja garanciju političke stabilnosti i zaštite prava srpske zajednice. U tom kontekstu, kritikovao je politike premijera Albina Kurtija i predstavljao Srpsku listu kao ključni mehanizam za očuvanje srpskog političkog uticaja na Kosovu. Diskurs je bio praćen i referencama na konkretne socijalne i ekonomske mere, uključujući otvaranje novih radnih mesta u srpskim institucijama na Kosovu i pozive raseljenim građanima da učestvuju u glasanju, povezujući socijalnu dobrobit sa izbornim učešćem. Na taj način, izborna kampanja predstavljana je kao proces u kojem je učešće na izborima uokvireno kao čin kolektivne zaštite interesa i opstanka srpske zajednice.^[20]

Ključni srpski narativi o parlamentarnim izborima:

- *Izbori kao ključni trenutak za politički i institucionalni opstanak srpske zajednice.*
- *Srpska lista kao jedina politička snaga koja štiti interese srpske zajednice.*
- *Institucije Kosova kao izvor pritiska i sistemске pretnje.*
- *Poziv na masovno učešće i povezivanje glasanja sa zaštitom zajednice i nacionalnim jedinstvom.*

[20] [Narativi srpskih zvaničnika o izborima od 28. decembra](#) | [hibrid.info](#)

Ruski mediji na srpskom jeziku, uključujući RT Balkan (19 članaka) i Sputnik (22 članka), predstavljali su parlamentarne izbore održane 28. decembra 2025. godine na Kosovu kao proces od egzistencijalnog značaja za politički i identitetski opstanak srpske zajednice. U analiziranim narativima, Srpska lista je portretisana kao jedina politička snaga koja može da obezbedi zaštitu interesa srpske zajednice od pritiska institucija Kosova i od, kako se navodi, pokušaja „etničkog čišćenja“ kroz hapšenja, administrativne mere i kontrolu nad sektorima obrazovanja i zdravstva. Prema ovim medijima, Albin Kurti i Pokret Samoopredeljenje prikazivani su kao akteri koji koriste militarizovanu retoriku i navodne „srpske pretnje“ kao izgovor za skretanje pažnje sa ekonomskih izazova i za manipulaciju biračkog tela, dok se angažovanje dijaspore – sa stotinama hiljada birača koji dolaze za vikend i vraćaju se u zemlje u kojima rade – prikazuje kao sredstvo za obezbeđivanje Kurtijeve pobede u, kako se tvrdi, uslovima ograničenog lokalnog legitimiteta. Ovakav pristup uokviruje izbore ne kao standardno demokratsko nadmetanje, već kao odlučujući referendum između srpskog jedinstva i politika Prištine, pri čemu se svako glasanje protiv Srpske liste prikazuje kao pretnja za budućnost srpske zajednice.

U ovom kontekstu, narativi koje su promovisali RT Balkan i Sputnik naglašavaju da je osvajanje svih deset zagarantovanih mandata za Srpsku listu od ključnog značaja za očuvanje institucionalnih i finansijskih veza sa Beogradom, kao i za potpunu realizaciju Zajednice opština sa srpskom većinom (ZSO) u skladu sa Briselskim sporazumom. Prema ovim medijskim sadržajima, lideri Srpske liste – poput Zlatana Eleka, Igora Simića i Dalibora Jevtića – predstavljaju se kao dosledni zaštitnici srpske zajednice, dok se zvanični Beograd i ruski ambasador Aleksandar Bocan-Harčenko prikazuju kao garanti legitimiteta i zaštite zajednice. Istovremeno, drugi politički akteri, poput Nenada Rašića, u pojedinim narativima portretisani su kao „sluge Prištine“ koji nemaju legitimitet među srpskom populacijom, dok se Centralna izborna komisija optužuje za navodno nezakonite odluke i ograničavanje učešća posmatrača, čime se stvara percepcija politički nejednakog i napetog okruženja. Ovakav narativni okvir predstavlja učešće na izborima ne samo kao politički čin, već kao kolektivni napor usmeren na očuvanje zajednice i nacionalnog identiteta srpske zajednice na Kosovu.^[21]

[21] [Narativi RT Balkana i Sputnika: kako su izbori na Kosovu portretisani | hibrid.info](#)

Ključni ruski narativi u vezi sa parlamentarnim izborima:

- **Izbori kao odlučujući trenutak za opstanak:** Izbori kao odlučujući trenutak za politički, institucionalni i identitetski opstanak Srba na Kosovu, pri čemu se glasanje protiv Srpske liste u pojedinim narativima predstavlja kao egzistencijalna pretnja.
- **Srpska lista kao jedina legitimna politička snaga:** Srpska lista se portretizuje kao jedina legitimna politička snaga i „životna veza“ sa Beogradom, te je predstavljena kao garant kontinuiteta finansijske pomoći i ulaganja u zdravlje, obrazovanje i infrastrukturu.
- **Albin Kurti, Pokret Samoopredeljenje i Nenad Rašić kao antagonisti:** Albin Kurti i Pokret Samoopredeljenje, zajedno sa Nenadom Rašićem, predstavljaju se kao antagonisti koji nastoje da oslabe jedinstvo srpske zajednice kroz hapšenja, manipulacije glasovima i administrativne mere i politike.
- **Dijaspورا, militarizovana retorika i administrativne mere:** Upotreba dijaspore, militarizovana retorika i administrativne mere protiv Srpske liste predstavljaju se kao mehanizmi za uticanje na izborni proces, pri čemu se izbori prikazuju kao referendum o opstanku srpske zajednice.

Zaključak

Nadzor informacionog prostora u periodu od 9. oktobra do 31. decembra 2025. godine ukazuje da su izborni procesi na Kosovu bili praćeni značajnim prisustvom netačnog informisanja u digitalnom okruženju. Problematici sadržaji šireni su prvenstveno putem društvenih medija, ali i kroz medijske kanale i spoljne izvore, sa posebnim fokusom na parlamentarne i lokalne izbore. Najzastupljeniji oblici obuhvatali su lažne vesti, fabrikovane ankete, neproverene izjave i vizuelno manipulisane materijale, koji su imali potencijal da utiču na percepciju javnosti i nivo poverenja u izborni proces.

Komparativna analiza ukazuje na uočljive razlike u strukturi netačnog informisanja u zavisnosti od jezičkog konteksta. U sadržajima na albanskom jeziku prisutna je veća raznovrsnost kategorija, uključujući lažne vesti, obmanjujuće sadržaje, clickbait i manipulaciju činjenicama, dok se u sadržajima na srpskom jeziku beleži izraženija zastupljenost teorija zavere i narativa sa međuetničkom i bezbednosnom dimenzijom. U oba slučaja, teme povezane sa izborima, severom Kosova, srpskom zajednicom i naoružavanjem Kosovskih bezbednosnih snaga ponavljano su korišćene, doprinoseći polarizaciji javnog diskursa.

Izveštaj dodatno ukazuje na rastuću

upotrebu sadržaja generisanih uz pomoć veštačke inteligencije tokom izbornog perioda. Vizuelni i audio-vizuelni materijali kreirani ili manipulisani primenom AI tehnologija korišćeni su za lažno predstavljanje političke podrške, izjava i događaja, čime se dodatno otežava jasno razlikovanje između verodostojnih i manipulisanih informacija u digitalnom okruženju. Ovaj trend ukazuje na potrebu za uspostavljanjem preciznijih mehanizama za identifikaciju i označavanje sintetičkih sadržaja, unapređenjem kapaciteta za njihovu nezavisnu proveru, kao i za sistematskim jačanjem društvene otpornosti i javne svesti o novim oblicima informacionih manipulacija.

U zaključku, nalazi ovog izveštaja ukazuju da netačno informisanje tokom izbornih ciklusa na Kosovu predstavlja kontinuiran fenomen koji prepliće kako domaće aktere, tako i narative sa stranim uticajem. Nalazi dalje ukazuju da, pored pojedinačnih slučajeva netačnog informisanja, postoji dosledan obrazac strateške manipulacije informacijama u skladu sa praksama stranog manipulisanja i mešanja u informacioni prostor (FIMI), koji nosi opipljive rizike od destabilizacije. Ove prakse neposredno utiču na percepciju izbornih procesa, međuetničke odnose i nivo poverenja javnosti u institucije.

U cilju adresiranja ovih rizika, izveštaj preporučuje:

- *Integrisanje procene rizika od stranog manipulisanja i mešanja u informacioni prostor (FIMI) u mehanizme za praćenje izbora.*
- *Jačanje saradnje između domaćih organizacija za proveru činjenica, aktera civilnog društva i mehanizama Evropske unije u cilju suprotstavljanja informacionoj manipulaciji i stranom informativnom uticaju.*
- *Kontinuirano praćenje platformi društvenih mreža, informativnih portala i spoljašnjih izvora informacija.*
- *Intenziviranje aktivnosti provere činjenica i jačanje uredničke odgovornosti unutar medijskih organizacija.*
- *Saradnja sa digitalnim platformama u cilju identifikacije i adresiranja problematičnih sadržaja, uključujući manipulisane materijale i sadržaje generisane uz pomoć veštačke inteligencije.*
- *Jačanje javne svesti i medijske otpornosti na destabilizujuće narative i strane informacione uticaje.*

Gorenavedene mere imaju za cilj jačanje integriteta demokratskog procesa i zaštitu informacionog prostora.

